

מתיקות השבת

יו"ל ע"י ישיבת 'חיים של תורה' - לובלין/ פעידה"ק ירושלים ת"ו | בראשות הגאון רבי מנחם ברוך יאווע שליט"א תלמידו של מרן פוסק הדור בעל 'שבת הלווי' וזקני"ל

לרפואת הרה"ח ר' משה-יואל רב חזל שליט"א

משיחותיו של מורינו ראש הישיבה שליט"א

מתיקות הלינים

השנאה שנהפכה לאהבה

אל מערכת הגליון: ברצוני לפרסם את ספורי לרגל יום תשעה באב הקודש, שיתחפר לנו לששון ולשמחה:

בילדותי למד אתי בתלמוד תורה, ולד בשם אברהם (שם משאלי), לצערי היה לי נסיון גדול לשנוא אותו עקב כך שהיה לו טבע קר ואדיש, ויחד עם זאת הוא היה חלש ועדין מאד. ומשום מה לא כללתי לסבל אותו, כנראה משום שקנאתי בו על כך שהוא נחשב לצדיק הפתה.

את חטאי אני מזכיר היום, שלמשה כמעט שנים רדפתי אותו יום אחרי יום, השתמשתי כנגדו במלים פוגעות ונדתי לחייו עד דכדוכה של נפש; כשהגעתי לכתה זו החלטתי שאני בעצמי יהיה הילד העדין והצדיק של הפתה, לצורך זה הלכתי ופרשתי מיום ליום מכל המשחקים של הילדים עד שהפסקתי אפילו לצאת להפסקות, וקבלתי שם של 'צדיק הפתה' במדה מרבה משל אברהם, ומאחר יותר נחשבתי לצדיק של כל התלמוד תורה.

כשהגעתי לכתה ח' כמה ילדים מהכתה החלו לקנאות בי ורדפו אותי מאד, הם רדו לחיי ופרעו לי להתרכז בלמודים, וכגון כשהייתי מתושב בהפסקה לאכול את הסנדוויץ' שלחתי אתי אמי תחי', הם היו בועטים בשלחן שלי ומציקים לי מאד, עד שהגיע זמן שקל יום הייתי בוכה בכתה ומלא בעגמת נפש.

כשעלינו לשיבות, זכיתי להתקבל לשיבה הטובה ביותר מבין הישיבות שהציעו לנו, אלא ששם נפלטתי לדקאון עמוק. הגיע מצב שבאמצע שנת ששור א' נשאיתי בבית, ושוב לא חזרתי לשם.

הורי דאגו מאד לשלומי והיו אומרים לי השכם והערב: 'למה אתה שוכב על המטה כל היום, קום תעסק בתורה, צפינו ממך שתגדל לגדול בישראל ואם כך אתה שוכב להיכן תגיע?' דבריהם נגעו ללבי, אך היה קשה לי למלאות את משאלתם, ונצורו לי משקעים עמוקים בפנסי.

המשך המעשה בעמוד ד'

מי מסגל יותר על דירתו בעבור חברו?

הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן, שגשגרה תוכחה כלפיהם על שבקשו להשאר בעבר הירדן?

הנה כשנגשו בני גד ובני ראובן בבקשה זו, משה רבנו אומר להם: "והנה קמתם תחת אבותיכם תרבות אנשים חטאים", וכוה נראה שמשו טוען כנגדם, שזה שהם מעדיפים את חוץ לארץ נובע מכך שהם סוברים שארץ ישראל אינה כל כך משובחת, כמו שטענו המרגלים, שקנה הם גרמו לעם ישראל בכיה לדורות ביום תשעה באב. אבל בהמשך הפסוקים הם מסבירים את הצד שלהם, ומשה רבנו מקבל את דבריהם ואומר להם שאם יצאו חלוצים לכבש את ארץ ישראל לטובת אחיהם - אזי "והייתם נקים מה' ומישראל", ויוכלו לנחל את חוץ לארץ.

אם כן לכאורה קשה, היאך בתחלה משה מוכיחם בתוכחה קשה ואחר כך הוא מקבל את דבריהם, ומעיקרא מאי קסבר?

דינה של תורה שקטטה עמה

ולבאור הענין נקדים מעשה ששמעתי, באברך מחוץ לארץ שעוסק הרבה בתורה וכתב כתבים על הש"ס, והכרח להגיע לבית דין מפני שהוא רודף ומצער את אשתו ובניו ומרים ידיו לרעה רח"ל. בבית הדין גורו עליו להפקיד חמשים אלף שקל בידיהם כדי שאם יחזר למעשיו הרעים ינתן סכום זה לאשתו, אך הוא טען שהוא יודע את נפשו שההפסד של סכום זה לא ישנה את דרכו, לכן יעזוב לו להפקיד את כל הכתבים שכתב על הש"ס ביד אשתו; בשביל שאם יחזר לסורו, אשתו תגנו לו את כתביו. כששמע זאת האברך, נבהל מאד וטען שאסור לנגום משום לא תמנע טוב מבועליו וכו'.

ספר תורה בלי דרך התורה

בבית הדין הסבירו לו שעליו לעשות כן, משום שהרי כל הכתבים שעל התורה - מסרתם לעדן

"אלה הדברים" כתב רש"י, שמושה רבנו כנס את כלם לתוכחה. ומשה רבנו למד מיעקב אבינו להזכיר את עם ישראל רק קודם מותו, משום שהם ידעו שאם יוכיחו את העם בחייהם, הם ישמרו עליהם טינה בלבם ושוב לא יתקבלו כל דבריהם באזניהם, לכן לא הזכיר אותם אלא לפני מותם כדי שיקבלו את דבר ה' שהם צריכים להעביר לעם.

ובאמת יעקב אבינו ומשה רבנו לא בטלו בזה את מצות התוכחה בימי חייהם, כי מצות התוכחה אינה בדוקא להזכיר לאדם את חטאו, אלא התוכחה מתקיימת בעקר בכך שמגלים אהבה לחוטא, ומשיבים אותו לדרך הישר על ידי שמאהבים עליו את דרך ה', שברך זו משיגים ביתר שאת את המטרה לגרם לחוטא לתקן את דרכיו. וכמו שאדם לא אוהב שמגלים לו את חטאיו, וכן כלפינו בנו הוא יעשה הכל כדי לשמור על כבודו - כך ראוי שיהנה גם כלפי כל אחד מישראל.

"מה תעירו?"

ואם בני יעקב לא יכלו לקבל את תוכחת אביהם שנאמרה מאהבה גדולה, כל שכן אנו שאין בנו אהבת ישראל כראוי - עלינו להמנע מלגלות לחבר את חטאיו וטעיותיו, אלא רק להאיר לו פנים וכן ממילא ישוב למוטב. ובפרט בדורנו שכוחות הנפש של בני האדם חלושים וכל הערה ששומעים מחלישה את דעתם, צריך להמנע מ'להעיר' הערות לבני הבית ולחברים, אלא רק 'להאיר' להם פנים.

ובפרשת מטות מצינו אצל בני גד ובני ראובן שבקשו להשאר בחוץ לארץ, ומשה רבנו יצא מגורו והזכירם. ולכאורה, היתכן שבני גד ובני ראובן חפצים להשאר בחוץ לארץ בשביל הכבשים והצאן בזמן שמושה רבנו מתחנן בחמש מאות וחמש עשרה תפלות להכניס לארץ ישראל, ואם כן, שמה נרמז בתחלת פרשתנו תוכחה עליהם כמה שנאמר "אלה

את המדות, ואם הוא מתנהג במדות רעות, אין תועלת בכתביו. והרי אמרו חז"ל שעל האדם להכיר טובה לאשתו על שמגדלת את בניו ומצילה אותו מן החטא. וחז"ל מלמדים אותנו שכל התורה שיש לאדם היא בוכות אשתו, שהרי השרוי בלא אשה שרוי בלא תורה (במות סב).

ואם אדם מזלזל באשתו ומעז להרים ידו לרעה, הרי שהוא נקרא 'רשע', והתורה

שכתב דומה לספר תורה שכתבו מין. ומן הסתם המשיח יבטל את ספרו, כדרך שמואב ביירושלמי שבימות המשיח יבטלו כל ספרי הנביאים, משום שלעתיד לבוא לא יהיו צריכים לאותם נבואות; וכל שכן שהבטלו כל הספרים שנכתבו על ידי מי שהוא ממשח במדות רעות, כי בין שורות כתביו מתגלים מדותיו הרעות, שאין להם מקום בתורה ובכפרט בימות המשיח. וכדי להטיל שלום בין איש לאשתו הקב"ה

אומר: 'מחקה שמי על המים', ומזה למדו חז"ל (ירושלמי שבת פ). שיש לשרף ספר תורה שכתבוהו מינים על אף שיש בו אנדרות שם ה', משום 'שמטילין איבה ותחרות ומחלקת בין ישראל לאביה שבשמים'. אם כן האיש שמטיל קטטה בינו לבין אשתו בודאי שיקרעו דברי תורתו, כי הרי זהו עקרו של הדין שנאמר בתורה - שבשביב שלום בין איש לאשתו אפלו שם ה' נמחה.

מחשבה אחת על הזולת

בבני גד ובני ראובן אפשר לגלות את מדותיהם הטובות כלפי הזולת הפך ההתנהגות שבמעשה ה"ל - שהסכימו לצאת בראש המלחמה ולהנחיל לאחיהם את הארץ, והם נחלו באחרונה.

נאמנותם של השרים

וענין בקשתם של בני גד ובני ראובן, הוא משל למלך שבנה פלטיין גדול והכניס אליו את כל שריו בכבוד גדול, והנה נגשו אליו שריו הנאמנים ואמרו לו: 'אדונינו המלך, רצוננו לעמד מחוץ להיכלך כדי לשמור על ביתך ועל אנשיך'. כששמע זאת המלך אמר להם: 'אתם משקרים שרצונכם אינו למעני אלא כדי להיות רחוקים ממני ושלא אראה במעשיכם'.

מיד אמרו לו השרים: 'אנו מוכנים לצאת בראש כל מלחמתך וילחום באויביך בלי להנות כלל מהשלל'. מתוך כך ראה המלך שהם באמת נאמנים, והם אכן גרו מחוץ להיכלו ושמרו עליו ועל אנשי המלך.

כך בני גד ובני ראובן בחרו לגור מחוץ לארץ ישראל כדי לשמור על עם ישראל, וכדי לגדל צאן ובקר עבור עם ישראל לקרבות ולאכילה; ובזה לחסוך מהם הרבה מהטרחה הגדולה שבגדודי הבהמות, ולחסוך מהם צער של ריח

רע הכרוך בגדולם. וכבר אמרו חז"ל (ב"ק עט) שאסור לגדל בהמה דקה בארץ ישראל - הנקראת ארץ הכרמל על שם פרותיה המתוקים - משום שיש הארץ, שהבהמות מכלים את פרותיה. ואת הבהמות הדקות היו קונים מבני גד ומבני ראובן שבחז"ל.

שמטיה גדולה

ושבט ראובן התחברו לשבט גד הענו שבבני השפחות, וכן התחברו לחצי שבט המנשה - שסבם ראובן ותר לסבם יוסף על הבכורה - ויחד עמהם רצו להשאיר בחוץ לארץ, כדי ששאר השבטים יוכלו לגור בארץ הקדש יותר בהרבה. וכמו שדרשו חז"ל (ברכות ט): ראובן - 'ראי בין' - ראו מה בין עשו הרשע שוחר על בכורתו ונענש על כך, כי עשה זאת מזלזול בבכורה - לבין ראובן שיקבל שכר על ותורו, כי עשה זאת מעינו הטובה על הזולת.

והשקר הגדול ביותר שקבל ראובן, הוא שאף ורעו התנהגו כמדת הותור כמותו; כי שבט ראובן ורעו, שאמנם כשגרים בארץ ישראל זוכים למעלה אריות אפים, כמו שאמרו חז"ל (סנהדרין קיא). שמשנה רבנו ראה שיש אריות אפים לתושבי ארץ ישראל, ולכן במדה כנגד

מדה גם הקב"ה נוהג עמכם באריות אפים - בכל זאת יותר חשוב מכך הוא לומר על הארץ. כענין מצות שמיטה, שבה הקב"ה מלמדנו לומר לאחרים על הקרקע שלנו. כך שבט ראובן קימו 'שמיטה גדולה', בכך שותרו לגמרי על חלקם בארץ ישראל למען טובת שאר השבטים שיזכרו לגור ברחבות גדולה יותר.

הפניות המסתתרות בלב

אלא שמשנה רבנו הוכיח אותם ואמר להם: 'אינכם דוברים אמת! כי בפנימיות בכם מסתתרת הסבה שאתם חפצים להשאיר בחוץ ל' - בשביל הנגיעה שיש לכם להנאת עצמכם, ולא לשם שמים כפי שאתם אומרים'. וזה שאכן מרמו בפרשתנו התוכחה שמשנה הוכיחם "בעבר הירדן", הינו שהזכיר את התוכחה שהוכיח את בני גד ובני ראובן על רצונם להשאיר בעבר הירדן מפני נגיעות אישיות.

ויש לפרש שזו היתה סבתם של החצי השני משבט מנשה שבחרו שלא להשאיר בחיצה לארץ אלא להכנס לארץ עם כל השבטים, כי טענה, שהבחינה להשאיר בחוץ ל' נובעת מנגיעה אישית פנימית - בשביל להנות ממקומות רחבים עבור צאנם ובקרים.

מסירות נפש למען הזולת

אכן בני גד ובני ראובן הבינו שאם משה מוכיחם בודאי מסתתרת בלבם חסר אמת ברצון שלהם, ולכן קבלו על עצמם קבלות נוראות שהם מסירות נפש של ממש למען השבטים, וזאת כדי לכף את יצרם ולדאג באמת לשבטי י-ה ולא רק לעצמם, וכך קבלו עליהם:

לצאת בראש המלחמות הקשות בשלישם ואחר המלכים למען עם ישראל, בלי שיש להם מן שום תועלת. ומלבד זאת הם קבלו על עצמם: "לא נשוב אל בתינו עד התנחל בני ישראל איש נחלתו" - להמתין עד שכל אחד מבישראל ינחל את נחלתו. ומן הסתם כשמחלקים נחלות ישנם חלוקי דעות, שזה רוצה את הנחלה הזו וחברו רוצה נחלה כזו; ובמשך כל הזמן הזה בני גד ובני ראובן מוכנים להמתין בארץ בסבלנות ובעין טובה על שאר השבטים הנוחלים את נחלתם כאשר הם מחסרי בית.

תנאי כפול לרמי מעלה

כששמע זאת משה רבנו עשה להם תנאי כפול, שבו אמר להם שאם יעשו כמו שאמרו שלכו בדרך הגדולה שקבלו על עצמם ללכת בה - מוטב, ויזכו לדרגה גדולה מאד של "והייתם נקים מה' ומישראל", הינו שיזכו לדרגה גדולה של נקיות שיהיו נקיים מתאווה שררה ומתאוה לקבל נחלה נוחה - בכך שיראו בנחלת אחיהם כאשר הם מחסרי בית, ובזה יהיו מרוצים מאד לפני ה'.

ונכפל התנאי שאם ישנו מן שניו כל שהוא, הם יחשבו לחוטאים; שמעתי אפלו אם ירצו להכנס ולנחל בארץ ישראל ככל השבטים - יחשבו לחוטאים, כי נמצא שמעקרא מה שבקשו לגור בחוץ ל' נבע מן שמצאו דפי בארץ ישראל.

רבנו בוני המלוכה

והם אכן עשו זאת ולחמו למען אחיהם, וכשיהיושע חלק את הארץ לשבטים ותחם את גבולותיהם, הם בודאי לא ישבו בטלים אלא עזרו לכל אחד להתנחל בנחלתו ולבנות את ביתו בפלטיין של מלך, וכך מתוך עין טובה עזרו לאחיהם למשך ארבע עשרה שנה של נדודים בלי לראות את ביתם ומשפחתם, ומסתברא מילתא שנתנו צדקה לשבטים גם מהשורים - מהמקנה הרב שהיה להם, כדי לעזור להם להתפרנס בכבוד.

ומסרו בזה את נפשם כמו המסירות שעשה רבי עקיבא שנרד מביתו שנים רבות כדי לעסוק בתורה, כך גם הם במשך ארבע עשרה שנות המלחמה והתנחלה 'לנו בעמקה של הלכה' - עמקה של מצות המלחמה בעמים והורשת הארץ לאחיהם.

מתיקות שיהי

תפילות

רבנונו של עולם, אתה הוא 'בורא נפשות רבות, ונתת להם את 'חסרונו' - שישנם רבים שגולדו עם אברים פגומים, או שגולדו באחד מאבריהם, או שאינם יכולים לאכול מחלק מהמאכלים שבראת, וחקלקם שוככים מ'סירים ומ'דכאים ב'בתי חולים' (וב'פטר פ'י'ם), ואלו לי נתת ב'חסדך את 'כל מה שבראת' - ב'ראת אותי ב'ריא ושלם בכל האברים שבראת, בגופי ושמרת לי על ב'ראותם, ואני אף יכול לאכול מכל סוגי המאכלים שבראת, אגא קיים ב'רומיך 'להיות בהם נפש כל חי, שתמן את הטובות שנתת לי - גם לכל חולי עמך ותוציאם מאפלה לאור גדול.

וקיים בנו מה שהבטחתנו על ידי זכריה וביאך (ח טו), להפוך לנו את יום תשעה באב לששון ולשמחה וליום טוב גדול בגאולה השלמה ובבנין בית מקדשך. במתנה בקיינו אמן סלה.

"ואלעלה", אנו רוצים לזכר שמשנה רבנו עלה להר סיני, ובשפתנו מחוצה לארץ נזכר את מה שהקב"ה לא נתן לנו להכנס לארץ ישראל, משום שלפי רום ד'רגתו שנה במעט מ'רצונו יתברך בהפאת הסלע, ומכך נלמד להזהר בכל עת ללכת ב'דרך הישר' "ושבם" נזכה לקנות דעת ה' עדי וקנה ו'שיבה', וללכת תמיד ב'דרך ס'בינו' ראובן שיתר ל'וסף אחיו על הבכורה, שבעצם זה ש'בחרו לגור בחו"ל' התכוננו לומר לעם ישראל על ארץ ישראל כראובן סבם

ותורם להנצל מ'ירדות ונפילות שעברו במשך השנים על עם ישראל שבארץ.

התקנה לנגיעות אישיות

ובזה יתבאר מה שהקשה היאך בתחלה משה מוכיח כל כך קשה את בני גד ובני ראובן, ואחר כך הוא מקבל את דבריהם? שלפי הנ"ל יתבאר היטב, שמשך טען להם שהם עושים זאת בשביל הנגיעה האישית שלהם, והם קבלו על עצמם לעשות מעשה המפקיע מהנגיעה האישית שלהם, ולכן קבל משה את דבריהם. נמצינו למדים, שכאשר האדם יודע בלבו שמעשיו הטובים נובעים מפניות שאינם לשם שמים ומנגיעות אישיות - תקנתו שיעשה מעשים שהם הפך הנגיעות האישיות שלו, כמו שעשו בני גד ובני ראובן, ומעשה מוציא מכלל מחשבה'.

שכרו של היתור

ובשנים הללו הם הבחינו היטב היכן מושבו של כל שבט ושבת ורשמו זאת לעצמם, וכך כאשר הלכו לנחלתם שבעבר ה'היו מ'זרזים לעזר לאחיהם, וכאשר היה חסר לאחד מהשבטים איזה שהוא דבר - דאגו מיד לשולחו לו; ובה נתהפכה התוכחה כלפיהם לשבח ולדברי תורה.

ובזכות שהם הקריבו את עצמם לאחיהם וותרו על נחלתם לאחיהם, נחשב להם כמו שהם גרים בתוך ארץ ישראל; כי בזכותם עם ישראל גרים בתוכו ב'רחבות ו'גדול המעשה יותר מן העשה, ונתידה ארץ ישראל שתתפשט גם לחוץ לארץ ובתייהם של בני גד ובני ראובן יתקדשו בקדשת ארץ ישראל. כי כאשר עושה מעשה למען השני לעולם הוא לא יפסיד מ'כה, ויזכה שביתו יתקדש בקדשה גדולה, ומלכד זאת הם זכו דרך

ההשתוקקות לדרכי האבות

שמות של עבודת ה'

וכן יש לפרש ששמות הערים שבני גד ובני ראובן רצו לגור בהם - נקראו על שם רצונותיהם הטובים, וכך אמרו בני גד ובני ראובן: "עטרות" - אנו רוצים את השכל והדעת של ה' שהוא הכתר והעטרה, כי אנו רוצים לעשות עטרה וכתר למלך ה' במעשים הטובים שנעשה, "ודיבן" מלשון 'זיוון' (ו'ל"ה ו'י"ז מתחלפים), כלומר רצוננו לקבל דעת ה' שהיא היפי והזיו הגדול, "ויעזר" כך נזכה ויעזר לנו ה', "ונמרה" מלשון 'מרירות', ננצל מ'מרירות המדות הרעות, "וחשבון" נזכה להיות ממארי דחושבנא.

נפסק בשלחן ערוך (סימן רפה) שאדם ח'ב לקרא את הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום ואפילו "עטרות ודיבון" שנאמרו אצל בני גד ובני ראובן, אף על פי שאין שום חדוש בתרגומם, ומקורו בגמרא ב'רכות (ח). ולכאורה צריך להבין מדוע הזכירו בחז"ל דוקא "עטרות ודיבון" כפסוקים שאין בהם חדוש בתרגומם, הרי גם בשמות השבטים אין שום חדוש בתרגומם?

אלא הנהגת חז"ל מלמדים אותנו שבכל שם של אדם ושל עיר רמוזים תכונותיהם ומהותם של בעלי אותו שם (ג'ט"ו ז' ועוד), וכן מפרש בתורה שמואב מרמז על 'מאב', ועמון - 'בן עמי'.

איך נהפך את הקניות לרננות?

בציור שבכותרת הגליון: אנו מבחינים ברבי עקיבא שמשמח את התנאים העצבים מראת בית המקדש חרב ושועלים הלכו בו. פי רבי עקיבא מסתפל על כך כ'נחמה ואמר: 'כיון שהתקיימה נבואת "שועלים הלכו בו" בודאי יתקומו גם הנבואות הרבות על גאלתנו. למעשה: התפקיד שלנו בימי הפיצוץ הוא להפוך את השנאת אחים שהיא טרש החרבן - לאהבת ישראל ולעסק בנחום ובפיס החברים. ולקבל על עצמנו להתמיד ב'דרכים אלו. ובך נהפך את הקניות לרננות.

במדור 'מתיקות הנסים' תוכלו לקרא על בחור שהפך את שנאתו כלפי חבר המלדות שלו - לאהבה, ועל גבורתו של הפגוע שסחל על הכאב הנורא שהקאיבו לו.

בציור שלפנינו: ה'ושך בן נון מחלק לשבטים את נחלתם בארץ ישראל. ובני גד ובני ראובן ממתינים בארץ ולא חוזרים לעבר ה'י'דו. כ'הבטחתם למשה רבנו: "לא נשוב אל ב'תינו עד התנחל בני ישראל איש נחלתו". ושמחים בעין טובה על הפחלה שכל יהודי מקבל.

מדוע בני גד ובני ראובן וותרו על הזכות להתגורר בארץ הקדש - פלטו של מלך? מה עשו בני גד ובני ראובן במשך שבע השנים שבהם חלק, והושע את הנחלות לשבטים? ומה עושים כ'אן השורים הנכרים בציור?

ההסבר המלא לציור והתשובות לשאלות במאמר: 'מחשבה אחת על הזולת' ובמאמר שאחרינו: 'מסירות נפש למען הזולת'

שומר על בכורתו ליוסף, ורצונם היה להמשיך תמיד בדרך הוותרה.

למה לגור בחוץ?

"וגבו" - רצוננו לבא לדרךנו של משה רבנו שעלה לחר נבו, שראה משם את הדרת ארץ ישראל ולא התקנא בעם ישראל שנכנסים אליה, אף על פי שבסבתם הוא לא נכנס אליה - כך הם הסכימו להשאיר מחוץ לבייתם למשך ארבע עשרה שנה כאשר הם מתאזרים בעין טובה ושמחים בכך שכל יהודי נוחל נחלה,

אף על פי שהם בואו בארץ בלא נחלה. וגרו אחר כך מחוץ לפלסטין המלה כמשה שלא נכנס לארץ - מתוך כוונה לשמור על עם ישראל מאיבים ולהטיב להם בעין טובה במקנם. "ובען" - וכל זה על ידי שגרה בהפלות שנוקה לעשות את רצון ה' [כפי בארמית הוא לשון הפלה].

וחז"ל מדגישים לנו שאף את שמות הערים "עטרות ודיבון" וכו' צריך לקרא שנים מקרא ואחד תרגום, ולא הדגישו זאת על שמות השבטים אף על פי שגם בתרגומם אין הדושי,

משום שענין התרגום הוא להתבונן בלקחים הנלמדים מהפסוקים, וכיון שאת שמות בני האדם מוזכרים תמיד וכל אחד זוכר שיש רמז ותכן בשמות הבני אדם - לכן מוכן שצריך לחזר עליהם תרגום, כדי להתבונן בלקחים שיש ללמד משמות השבטים.

אבל את שמות הערים לא מוזכרים בתורה, לכן חז"ל למדו אותנו שגם בהם יש תכן; ועל כן יש לחזר לקראם תרגום, כדי לגלות את כוננתם הטובה של בני גד ובני ראובן הרמוזה בשמות עריהם.

מדוע בא בני הקורונה לעולם?

בימי הקורונה שבהם אנו שרויים יש לנו מצוה לשמור על שלום הוולת ולשמור מרחק. בפרט מוקנים וחולים כדי לשמור על תייהם שבמצוה זו כלולה כל התורה כלה שהרי כשאדם חי הוא יכול לקיים את כל התורה.

וכידוע פקוח נפש דוחה את כל התורה, ומצות "ונשמרתם" שקולה כנגד כל מצוות התורה, ומדוע? משום שכל מצוות התורה משרתתם להביא את האדם להפיר בחסדי ה', כמו שנאמר "כל מצותיך אמונה", ואמונה פרושה לא רק להתאמין בה', שהרי גם הגוים מאמינים בה', אלא עקר האמונה המיוחדת לנו כיהודים היא, להיות נאמנים לה' על ידי שנאהב אותו יתברך.

לכן, מצות "ונשמרתם" שקולה כנגד כל המצוות ויש להזהר בה ביותר, כי אם אדם יתראש מלשמר היטב על בריאותו ושלום אבריו, הרי שעלול להזקק חלילה ושוב לא יוכל לקיים את המצוות שהלקתו ולבוא מהם לאהבת ה', כי בלבד יהיה טרונאי כלפי שמיא חלילה על מצב בריאותו הנחות.

ואנו מאמינים שצדיק וישר ה' ואין עול במעשיו, ובענין בני הקורונה ישנם התמהים ושואלים מדוע הקב"ה הביא את הנגיף הזה שמשבש את מהלך החיים, אבל עלינו להבין שהקב"ה הביא אותנו למצב כזה כדי שנמעט ביציאה מהבית וננהיה פנויים לחנך את ילדינו, אלא שישנם רבים שהם עצלים ואינם הפצים

לטרח לדרת לשלכו של בנם ולחנכו, ובמקום זה ויולכו אחרי ההבל וההבלו", שמתעסקים בכלי השכנוולוגיה המכלים כל חלקה טובה. ועליהם הנביא קובל בשם ה': "כי שתיים רעות עשה עמי אתי עיבוי מקור מים חיים לחצב להם בארות בארת נשברים אשר לא יכלו המים".

אם כן הקשיה אינה על הבורא יתברך מה התועלת בבנייה שיהי לעולם, אלא הקשיה היא על האדם, מה התועלת בעצלותו ומה התועלת בכך שבוחר להזיק לעצמו - ולא הנחש ממית (כ"ח"ר"ת גניף חדש שהתגלה), אלא החטא ממית - ההתעסקות בכלי השכנוולוגיה הסמאים היא מסגלת להמית את האדם, רח"ל.

הנשך מתיקות הניסים

חלפו השנים והגעתי לגיל שמונה עשרה, כאשר אני בחור מדקא. יום אחד הציעו להורי שדוך עבורי ובחסדי ה' התאסתי ומועד התקנה קרב ובא, אך עדן לבי מלא בעצבות ומרירות. קעת כבר הורי לא היו אומרים לי דבר בהקשר למצב רוחי הנחות, אבל אני התחלתי להבין שכל יתכן לבנות כך את ביתי מתוך דקאון רוח, אך כמה נפסיתי לשמח את עצמי לא הועיל לי.

הגיע שבוע שקודם החתנה, ישבתי בשעות הערב בבית הורי כשכלי מלא הרהורים ומחשבות: 'מדוע כך נפל גורלי שאין לי שמחת חיים כלל? לפתע הבחנתי שעל השלחן מנח ספר שיצא על ידי המכון שלכם ששמו: 'מתיקות הניסים הנוצאים', שם הספר היה נראה לי מענין, פתחתי אותו, ונספת למול עיני הספור שנקרא: 'האש שגרה אש', בו חזר מספר על עצמו שבה את חברו ועקב כך חייו עמדו בסכנה.

מיד נזכרתי והרהרתי לעצמי: 'אני הרי רדפתי את אברהם חבר נעורי הרבה יותר מאותו בחור שקראתי עליו בספור הזה, אם כן נראה שזו הסבה למצבי השפל'. חשבתי לעצמי שאם לא אודרו לתקן זאת, כל העתיד שלי מנח בסכנה, כי אם אחרי הנשואין אשתי תבחין בדקאון הנוצא שלי, אני עלול חלילה להיות 'גרוש', ואז באמת יהיה לי הרבה על מה להיות עצוב, חלילה.

בחסדי ה' עדן היה בשויתי 'מחברת קשר' עם מספרי טלפון של כל חברי הפתה בתלמוד תורה, מיד חגיתי אל ביתו של אברהם, שם נתנו לי את מספר הטלפון צבורי שבישיבת, ועל הקו אני מדבר עם אברהם.

בקול מפקח ספרתי לו מה שעובר עלי ושאני מבין שהכל בהשפעת מה שרדפתי אותו. אברהם מקשיב ולא מוציא מילה מפיו, אמרתי לו: 'בעצם משמים עזרוי אותי לתקן את מה שעשיתי לך עוד בהיותי 'צדיק הפתה' כאשר הלדים רדפו אותי, אך אני לא קשרתי את הדברים'.

לפתע אני שומע שאברהם פורח בככי: 'מה קרה אברהם אולי תשתת אותי, אמרתי'.

כשאברהם נרצע, הוא ספר לי שהרדפתי שרדפתי אותו ורדפות אותו עד היום, ההשפלות שהשפלת אותו חקוקות לו היטב בלבד, ועד היום הוא מרגיש הבוי של ה'מחברה' עקב המלים הפוגעות שהייתי אומר לו.

הרגשתי רע ומר מאד, ספרתי לאברהם שזה כבר כמה שנים שאני בדקאון נורא, 'בחסאי גרמתי לך וגם לי צער גדול שקנה, אבל אברהם, אמרתי, אני רוצה לתקן את טעותי, אני עומד להתחתן ואיני רוצה להקנס עם קלם נורא שכונה לחפה'.

אברהם חשב קצת ובטוב לבו אמר: 'אני מוחל לך ובזכות זה שח' ימחל לך בית ישראל בלי

שום יסורים וצער, 'אמן' עניתי מכל הלב, ובקשתי מאברהם להשתתף בחתנתי, כאשר אכן גדולה נגלה מעל לבי.

ביום החתנה מיד לאחר עריכת החפה אני מבחין באברהם שנוכח לאלום, עזבתי את כל ההמולה שסביבי ורצתי אליו כאשר אני לוקח אותו לרקוד אישי יחד איתו באמצע המעגלים, גם בהמשך החתנה צרפתי אותו למעגלים, ואברהם יצא מאשר מאד.

כך נכנסתי לחיי הנשואין כאשר בארץ פלא מצב רוחי הולך ומשתפר לטובה בצעדי נקם, כעבור כארבעה חודשים מחתנתי הצעיתי את אחות אשתי כשדוך לאברהם, ואכן השדוך התאים מאד ונעשיתי לגיסו האוהב של אברהם. בהקסמתו הנשיתי את הספור לתועלת הרבים.

י. ק. בני ברק

seferyahalom@gmail.com